

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.002/2025/7.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a dr. Plesz-Balogh Anikó (Cím9) ügyvéd által képviselt **Felperes1** (cím2), **felperesnek**, alperesi képviselő kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes1.** (cím1) **alperes** ellen, kártérítési járadék felemelése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 22.M.70.012/2023/51. számú ítélete ellen az alperes 55. sorszámú fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 234.021 (kétszázharmincnégyezer-huszonegy) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az Államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 748.869 (hétszáznegyvennyolcezer-nyolcszázhatvankilenc) forint fellebbezési illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 1995. december 18-án munkahelyi baleset következtében a testfelszín 35%-ára kiterjedő II-IV. fokú áramégést szenvedett el, melynek során mindkét oldali felső végtag és a bal fülkagyló eltávolítására került sor, illetve mindkét oldali alsó-felső szemhéjon, az arcon többszörös bőrátültetési műtétek történtek, maradvány állapota végleges, melynek következtében 100%-os baleseti eredetű munkaképesség csökkenést szenvedett. A felperes önmaga szűkebb körű ellátására is véglegesen alkalmatlanná vált, alapvető életszükségletei – öltözködés, tisztálkodás, ürítési funkciók – kielégítésénél élete végéig segítségre, állandó ápoló, gondozó igénybevételére szorul. Tömegközlekedési eszköz igénybevételére véglegesen alkalmatlan, utazása csak személygépkocsival és kíséreléssel megoldható, általános életvitele tartósan és súlyosan megnehezült.

[2] A Megyei Bíróság az 1997. június 17-én kelt 3.M.545/96/18. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes jogelődje – mint felperes munkáltatója – a felperes 1995. december 18-ai munkabalesetével összefüggésben okozott kárért 90%-os mértékben felel. A Megyei Bíróság a 3.M.545/96/40. számú ítéletével 1999. július 1-től közlekedési többletköltség, ápolási költség, gyógyszer költség, a megismételt eljárás során hozott 3.M.258/2000/30. számú ítéletével 2002. szeptember 1-től házkörűli munka és állatgondozás címén költségpótló járadék megfizetésére kötelezte az alperes jogelődjét. Az alperes a jogerős ítélet alapján közlekedési többletköltség címén havi 17.200 Ft, ápolási költség címén havi 76.050 Ft, gyógyszerköltség címén havi 8.315 Ft, ház körüli kisegítő költsége címén 12.750 Ft, mindösszesen havi 114.315 Ft költségpótló járadék fizetésére köteles.

[3] Az alperes jogelődje a 1997. december 3-án kelt határozatával a felperes részére 16.455 Ft baleseti kártérítési járadékot állapított meg.

[4] Az alperes jogelődje és a felperes között több megállapodás született a költségpótló járadék körében. Utoljára 2020. szeptember 30-án jött létre megállapodás a felek között, amelynek értelmében az alperes jogelődje 2020. január 1. és 2020. december 31. közötti időben közlekedési többletköltségként 34.746 Ft, ápolási költségként 153.576 Ft, gyógyszerköltségként 16.798 Ft, házkörűli munka, állatgondozás címén 19.177 Ft, összesen havi 224.297 Ft költségpótló járadék, illetve 115.526 Ft jövedelempótló járadék megfizetését vállalta.

[5] Az alperes 2021. január 1. után is folyamatosan fizetett a felperes részére – az időközben bekövetkezett bérfejlesztéssel megemelt összegben – havi 121.305 Ft jövedelempótló járadékot és 224.297 Ft költségpótló járadékot is. Az alperes 2022-ben a jövedelempótló járadékot havi 130.415 Ft, 2023-ban 150.760 Ft összegben állapította meg és folyósította a felperesnek, azonban 2023. június 1-től kizárólag a jogerős ítéleti kötelezés szerinti 114.315 Ft költségpótló járadékot, illetve 2023. augusztus 1-től a megállapodás szerinti 115.526 Ft jövedelempótló járadékot fizette a felperesnek.

[6] A felperes 2021-ben havi 109.980 Ft, 2022-ben havi 117.585 Ft, 2023. január 1-től 146.835 Ft rokkantsági ellátásban részesült.

[7] A bíróság a 2023. július 25-én kelt 24. sorszám alatti végzésében ideiglenes intézkedéssel kötelezte az alperest, hogy nyolc napon belül fizessen meg a felperesnek közlekedési többletköltség címén 35.092 Ft, ápolási többletköltség címén 155.052 Ft,

gyógyszerköltség címén 16.966 Ft lejárt költségpótló járadékot, valamint 231.052 Ft lejárt jövedelempótló járadékot, továbbá 2023. augusztus 1. napjától minden hónapban havonta előre esedékesen – tárgyhoz 5. napjáig – közlekedési többletköltség címén 17.546 Ft, ápolási többletköltség címén 77.526 Ft, gyógyszerköltség címén 8.483 költségpótló járadékot, valamint 115.526 Ft jövedelempótló járadékot.

[8] A felperes jelenleg a feleségével és nagykorú, de még tanuló gyermekével él egy háztartásban a cím2 szám alatt található családi házban, amelyhez egy kb. 1100 m² nagyságú kert (gyümölcsfák, bokrok, veteményes, virágok, dísfák, füvesített terület) és udvar (tároló, kocsibejáró, utak, járda) tartozik. A felperes az ingatlanon állatokat is tart (25 db vegyes baromfi, 7 db liba, 14 db kacska). A felperes lakóhelyüül szolgáló családi házas ingatlanon az állatok gondozása évente 228 óra (havi 19 óra), a karbantartási és udvari munkák ellátása évi 160 óra (havi 13 óra) munkavégzést igényel.

[9] A felperes állandó ápolását, gondozását a felesége végzi. A felperes rendszeresen szed fájdalomcsillapítót, vitaminkészítményt, vény nélkül kapható gyógynövényből készült nyugtatót, illetve szemcseppet és hidratáló, hegkezelő krémeket használ. A felperes egy átalakított – lábbal irányítható, vezethető – gépjárművel közlekedik, amelynek használata során (slusszkulcs behelyezése, ajtók kinyitása, becsukása, biztonsági öv bekapcsolása, tankolás) kísérő igénybevitelére szorul.

Kereset

[10] A felperes módosított keresetében – a régi Mt. 184.§ (1) bekezdése, 178.§ (1)-(3) bekezdése, 179.§ (1) bekezdése, 182.§-a, 186.§ (3) bekezdése alapján – kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest

- gyógyszerköltség címén 2021. május 1-től 2021. december 31-ig 77.920 Ft, 2022. január 1-től 2022. december 31-ig 211.656 Ft lejárt járadék, 2023. január 1-től 2024. január 24. napjáig havi 37.739 Ft lejárt járadék, 2024. január 25-től véghatáridő nélkül havi 39.647 Ft járadék;

- házkörüli kisegítő, állatgondozás költsége címén 2021. május 1-től 2021. december 31-ig 65.284 Ft, 2022. január 1-től 2022. december 31-ig 153.996 Ft lejárt járadék, 2023. január 1-től 2023. december 31-ig 251.365 Ft lejárt járadék, 2024. január 1-től véghatáridő nélkül havi 40.740 Ft járadék;

- közlekedési többletköltség címén 2021. május 1-től 2021. december 31-ig 13.896 Ft, 2022. január 1-től 2022. december 31-ig 40.200 Ft lejárt járadék, 2023. január 1-től véghatáridő nélkül havi 51.480 Ft járadék;

- ápolási kisegítő címén 2021. május 1-től 2021. december 31-ig 1.971.392 Ft, 2022. január 1-től 2022. december 31-ig 2.957.088 Ft lejárt járadék, 2023. január 1-től véghatáridő nélkül havi 400.000 Ft járadék;

- jövedelempótló járadék címén 2021. május 1-től 2021. december 31-ig 970.824 Ft, 2022. január 1-től 2022. december 31-ig 1.569.984 Ft lejárt járadék, 2023. január 1-től véghatáridő nélkül havi 248.205 Ft járadék, továbbá a lejárt járadék összegek után középárányos időponttól járó kamat és perköltség megfizetésére.

[11] Arra hivatkozott, hogy az infláció növekedésére, az ár- és értékviszonyok változására figyelemmel az eddig fizetett költségpótló járadékösszeg a reparációra nem alkalmas, azt minimálisan az infláció mértékével emelni kell, amely a KSH adatai alapján 2022-ben 14,5%-os, 2023-ban pedig 17,6% volt, amelynek következtében az árakban általánosságban 2021. október óta 30-35%-os emelkedés következett be. A jövedelempótló járadékigény tekintetében a bruttó minimálbér összegében a káresemény óta eszközölt emelésekre hivatkozott, amelynek mértéke 2022-ben 19,5%, 2023-ban 16% volt. Érvelése szerint a felperest ért munkahelyi balesettel oksági kapcsolatban különböző jogcímen felmerült és jogerős ítélet alapján megállapított járadékok a felperest ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségeket tartalmazzák. Amennyiben az infláció miatt a költségek emelkednek, a változatlan összegű járadék már nem alkalmas arra, hogy a felperest ért károkat, vagyoni hátrányokat kiküszöbölje. Tekintettel arra, hogy a járadék összegének meghatározásánál figyelembe vett körülmények lényegesen megváltoztak, a különböző jogcímenen folyósított költségpótló járadékok összegének megemelése indokolt.

[12] Az egyes jogcímek körében arra hivatkozott, hogy az üzemanyag és rezsi árak emelkedése a gyógyszerárak emelkedését is maga után vonta, felperes által rendszeresen használt gyógyszerek, krémek havi költsége 2021-ben 29.486 Ft, 2022-ben 38.262 Ft, 2023-ban 41.932 Ft, 2024-ben 44.052 Ft volt, amely költségek 90%-ának megfelelő összeg megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

[13] Hivatkozása szerint köztudomású tény, hogy az üzemanyag árakban jelentős növekedés következett be. A Megyei Munkaügyi Bíróság a 3.M.545/96/40. számú ítéletében megállapította, hogy felperes tömegközlekedési eszközt használni egyáltalán nem tud, utazása csak személygépkocsival és kísérével oldható meg. A jogerős ítélet szerint felperes kb.1100 km-t tesz meg havonta gépjárművel, így a jelenlegi benzinárak mellett indokolt felperes részére a közlekedési többletköltség jogcímen folyósított járadék felemelése. Felperes a közlekedését kizárólag egy számára átalakított (lábbal vezethető) jármű típusa gépjárművel tudja megvalósítani, amelynek fogyasztása 100km/8 liter. Felperes járadékigénye 2021. május 1. és 2021. december 31. közötti időre havi 40.536 Ft 90%-a, azaz 36.483 Ft, 2022. évre 481 Ft/l átlagár mellett 1100 km és 88 liter felhasználásával havi 42.328 Ft 90%-a, azaz 38.096 Ft, 2023. évre 650 Ft/l átlagár mellett 1100 km és 88 liter felhasználásával havi 57.200 Ft 90%-a, azaz 51.480 Ft volt.

[14] Érvelése szerint az üzemanyag, a rezsi árak emelkedése, a munkabérekben bekövetkezett változás a házkörüli kisegítő árára is hatással van. Felperes lakóingatlanához tartozó telek 1100 m², amelyből 600 m² füves rész, 35 m² virágoskert, 20 m² konyhakert. A telken gondozást igénylő növények, gyümölcsfák, dísnövények vannak, amelyeket metszeni, permetezni szükséges, illetve a felperes által tartott állatokat naponta etetni, itatni, az ólakat takarítani, fertőtleníteni kell.

[15] Az ápolási többletköltség tekintetében arra hivatkozott, hogy az alapeljárásban született igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján felperes saját maga ellátására nem képes, alapvető szükségletei kielégítésénél élete végéig segítségre szorul, önmaga szűkebb körű ellátására véglegesen alkalmatlanná vált, ezért állandó ápoló, gondozó igénybevételére szorul. A kereseti kérelemben érvényesített járadékigény a bírói gyakorlat és az aktuális piaci viszonyok alapján került meghatározásra, amely a piaci viszonyoknak megfelelő árak 75%-át tartja elfogadhatónak (Pfv.III.21.922/2014/4., Pfv.21.856/2010/8.). Előadta, hogy a házi ápolással, gondozással foglalkozó Bt. óradíja 2023-ban 32%-al emelkedett (4.100 Ft) az előző 2022-es év díjszabásához képest (3.100 Ft). Napi 8 órára az ápolás 30.700,- Ft/nap, amely 30 napra számolva 921.000 Ft költséget jelent a piaci viszonyok szerint. Ezen összeg 75%-a 690.000 Ft, amelyből levonva felperes felesége által kapott 65.110 Ft ápolási díjat, illetve figyelembe véve felperes 10%-os mértékű felperesi közrehatást 556.640 Ft jön ki, így a havi 400.000 Ft-ban megjelölt járadékigény nem tekinthető eltúlzottnak.

[16] A jövedelempótló járadék tekintetében előadta, hogy felperes villanyszerelő, erősáramú berendezés szerelő végzettséggel rendelkezik és amennyiben a baleset nem következik be, 28 éves munkatapasztalattal rendelkezne. Az interneten elérhető álláshirdetések alapján villanyszerelő munkakörben 400.000-550.000 Ft közötti jövedelemre lehet szert tenni. Arra is hivatkozott, hogy az alperesi cégcsoport Budapest és Megyei területére meghirdetett, felperes végzettségének, képesítésének megfelelő álláshirdetések szerint az önálló szerelő munkakörben elérhető átlagos havi jövedelem br. 657.144 Ft.

Ellenkérelem

[17] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kereseti követelés egyes elemei nem igazoltak, továbbá önmagában az inflációra való hivatkozás a járadék emelését nem alapozza meg, felperes pedig ezt meghaladóan egyéb indokot, körülményeiben beállt egyéb lényeges változást nem jelölt meg, a folyamatban volt eljárásban született bírósági ítéletek pedig nem állapítottak meg valorizációs kötelezettséget, ezért a kereseti kérelem sérti a káronszerzés általános tilalmának elvét.

[18] Az alperes a gyógyszer többletköltség iránti járadék igényt nem vitatta. A közlekedési többletköltség tekintetében arra hivatkozott, hogy az alperes által ezen a jogcímen fizetett havi 34.746 Ft 610 Ft-os benzin átlagárral és a felperes által megjelölt fogyasztással számolva havi 700 km megtételére elegendő üzemanyag vásárlására biztosít lehetőséget felperesnek, a havi 400 km-es futástöbbletet, tehát a havi 1100 km-es futásteljesítményt felperes nem igazolta.

[19] A jövedelempótló járadék iránti kereseti követelés tekintetében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy felperes igénye elévült. Érvelése szerint felperest 1995. december 18-án érte a baleset, ebből eredően a jövedelempótló járadék iránti igényének érvényesíthetőségére a régi Mt. 11.§ (1) bekezdése értelmében 1998. december 18. napjáig volt lehetősége. A rendelkezésre álló bírósági ítéletek alapján megállapítható, hogy erre vonatkozó kereseti követelése felperesnek sem az elévülési időn belül, sem azt követően nem

volt, alperes azt nem bírósági ítéleten alapuló kötelezés eredményeként fizeti, hanem jogelődje működési körében hozott egyoldalú döntése, kötelezettségvállalása útján. Hivatkozása szerint alperes önkéntes teljesítése révén 2021. és 2022. években is gondoskodott felperes jövedelempótló járadékának a ténylegesen megvalósított bérfejlesztés mértékével történő emelése iránt.

[20] Érdemben előadta, hogy felperes a baleset bekövetkezésének időpontjában az Régiól cég állt munkaviszonyban. Az cég tevékenységi körébe a felperest ért baleset időpontjában alapvetően a villamosenergiatermelési és elosztási, valamint kereskedelmi tevékenység tartozott, ehhez kapcsolódó alaptevékenysége körében foglalkoztatta felperest és a vele összehasonlítható helyzetben lévő villanyszerelő kollégákat. Ezen tevékenységét az cég – figyelemmel a jogszabályi környezet változására is – egészen 2008. január 1. napjáig végezte főtevékenységként, ezt követően tevékenysége a villamosenergia-kereskedelemre korlátozódott, az elosztói tevékenységet – amelyhez felperes korábbi munkaköre is kapcsolódott – már nem végezte, ezen tevékenység keretében a munkavállalók külön elosztói engedélyesi tevékenységet végző gazdasági társaságokba szervezve látták el munkaköri feladataikat. A társasági jogutódlásokra is figyelemmel 2021. szeptember 30. napjával az alperes, mint jogutód került jogviszonyba felperessel, főtevékenysége a TEÁOR 7010'08 szerinti üzletvezetést foglalja magába, villamosenergia-elosztási tevékenységet alperes nem végez és nem is végezhet, erre tekintettel villanyszerelő munkakörben sem foglalkoztat munkavállalókat. Az alperes álláspontja szerint a felperessel összehasonlítható helyzetben azon villanyszerelő képesítéssel rendelkező munkavállalói csoport van, akiket az alperes cégcsoportjához tartozó elosztói engedélyezési tevékenységet végző társaságok ("társaságok") – Kft., Zrt. és Zrt. – foglalkoztatnak, a földrajzi viszonyokat és a jogutódlási folyamatokat is tekintetbe véve pedig elsődlegesen az Kft.. szerveztében foglalkoztatott munkavállalók. Az alperes és vállalatcsoportjának részét képező társaságai nem klasszikus értelemben vett villanyszerelési tevékenységet végeznek, tehát nincsenek összehasonlítható helyzetben a felperes által megjelölt, elsősorban a lakossági háztartási szükségletet kiszolgáló gazdasági társaságokkal. Az alperes elosztói engedélyes társaságaiban foglalkoztatott munkavállalóinak feladata egy, az ország több, mint 50%-át lefedő áramhálózat üzemeltetése és működésének 7/24-es felügyelete.

[21] A fentiek alapján a felperessel azonos munkakört betöltő munkavállalóknak az alperes cégcsoportjának részét képező Kft. KIF villanyszerelő 1. munkakört, jelenleg hálózati szerelő munkakört betöltő munkavállalók feleltethetők meg, így a felperes által megjelölt magánvállalkozásoknál foglalkoztatott villanyszerelők nincsenek összehasonlítható helyzetben egy elosztói engedélyesi tevékenységet végző, társadalmi közszükségletet kielégítő szolgáltatást nyújtó munkáltatónál foglalkoztatott munkavállalókkal. A szakmunkás végzettséggel rendelkező munkavállalók, így a villanyszerelő képesítéssel rendelkező hálózati szerelők a villamosenergiaipari ágazati kollektív szerződés rendelkezései szerint az ún. 2-es bérosztályba tartoznak. A hálózati szerelő munkakörben elérhető átlagkereset 2021-ben havi bruttó 381.788 Ft, 2022. évben bruttó 390.231 Ft, 2023-ban bruttó 491.917 Ft volt.

Az elsőfokú bíróság határozata

[22] Kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek

- gyógyszer többletköltség címén 746.509 (hétszáznegyvenhatezer-ötszázkilenc) forint lejárt járadékot és annak 2023. január 15-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző első napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát, továbbá 2024. október 1. napjától véghatáridő nélkül, minden hónapban havonta előre esedékesen – tárgyhó 10. napjáig – 39.647 (harminckilencezer-hatszáznegyvenhét) forint költségpótló járadékot,

- házkörüli, kerti kisegítő többletköltség címén 722.551 (hétszázhuszonkettőezer-ötszázötvenegy) forint lejárt járadékot és annak 2023. január 15-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző első napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát, továbbá 2024. október 1. napjától véghatáridő nélkül, minden hónapban havonta előre esedékesen – tárgyhó 10. napjáig – 40.740 (negyvenezer-hétszáznegyven) forint költségpótló járadékot,

- ápolási, gondozási többletköltség címén 10.103.384 (tízmillió-százháromezer-háromszáznyolcvannégy) forint lejárt járadékot és annak 2023. január 15-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző első napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát, továbbá 2024. október 1. napjától véghatáridő nélkül, minden hónapban havonta előre esedékesen – tárgyhó 10. napjáig – 400.000 (négy százezer) forint költségpótló járadékot,

- közlekedés és kísérő többletköltség címén 405.510 (négy százöttezer-ötszáz tíz) forint lejárt járadékot és annak 2023. január 15-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző első napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát, továbbá 2024. október 1. napjától véghatáridő nélkül, minden hónapban havonta előre esedékesen – tárgyhó 10. napjáig – 51.480 (ötvenegyezer-négy száznyolcvan) forint költségpótló járadékot,

- jövedelempótló járadék címén 4.747.592 (négy millió-hétszáznegyvenhétézer-ötszázkilencvenkettő) forint lejárt járadékot és ezen összeg után 2023. január 15-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző első napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát, továbbá 2024. október 1. napjától a felperes öregségi nyugdíj korhatárának eléréséig, minden hónapban havonta előre esedékesen – tárgyhó 10. napjáig – 234.167 (kettő százharmincnégyezer-százhatvanhét) forint jövedelempótló járadékot, valamint 611.500 (hatszáz tizenegyezer-ötszáz) forint perköltséget.

[23] Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[24] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ítéletnek a járadékokra vonatkozó része fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajtható.

[25] A bíróság a 2023. július 25-én kelt 22.M.70.012/2023/24. sorszám alatt hozott végzésben foglalt ideiglenes intézkedést hatályon kívül helyezte.

[26] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kereset túlnyomórészen alapos.

[27] Az elsőfokú bíróság hivatkozott a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény 10. §-ára, mely szerint a kártérítési felelősségre a károkozó magatartás (esemény), ha ennek időpontja nem állapítható meg, a kár bekövetkezésének időpontjában hatályos rendelkezések az irányadók.

[28] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 361. §-a szerint, ha az ítélet az egyik felet olyan szolgáltatásra kötelezi, amely az ítélet meghozatala után jár le, az anyagi jogerőhatás nem gátolja, hogy a felek bármelyike keresetet indíthasson a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránt, ha azok a tények, amelyekre a bíróság az ítéletét alapította, utóbb lényegesen megváltoztak. A (3) bekezdés értelmében a bíróság az utóperben a korábbi ítélettel megállapított szolgáltatást legfeljebb a kereset megindítását megelőző hat hónaptól kezdődő időre változtathatja meg.

[29] Az utóper célja a mindenkori életviszonyokhoz való igazodás a járadék értékállóságának megőrzése érdekében (Mfv.10.524/2015/1.). A felperes a vagyoni kártérítési járadék felemelése iránti követelését – az alperes hivatkozásával szemben – nem kizárólag az inflációra alapította, hanem az időközben bekövetkező ár- és értékviszonyok változására, amely miatt a járadék összege már nem volt alkalmas az által elszenvedett károk kompenzálására. A bírói gyakorlat szerint a járadék felemelésére irányuló igény tekintetében a lényeges körülményváltozásnak lehet az az alapja, hogy az annak megállapításakor értékviszonyok a jogerős ítélet meghozatala óta lényegesen megemelkedtek (Kúria Fpk.VI.31.163/2001/3., Mfv.10.125/2023/4.). A rendszeresen visszatérő költségek (pl. közlekedési, gyógyszer, ápolási költség) esetében az áremelkedések olyan mértékű változást eredményezhetnek, amely a járadék felemelés alapjául szolgálhat, amely oly módon jelent változást a károsult életkörülményeiben, hogy ugyanolyan összegért kevesebb szolgáltatást tud igénybe venni, illetve kevesebbet tud vásárolni, mint amely indokolt lenne a károsodás kompenzálására. Kizárólag az inflációra alapítottan a keresetveszteségi járadék felemelése nem kérhető, mivel annak mértéke nem a megélhetési lehetőségekhez, illetve az ár-és értékviszonyokhoz, hanem az elérhető jövedelemhez, keresethez képest kerül megállapításra.

[30] Köztudomású tény, hogy a fogyasztói árak az előző évhez képest 2021. decemberben átlagosan 7,4%-kal, 2022. decemberben 24,5%-kal, 2023-ban 17,6%-kal haladták meg az egy évvel korábbit. A felperes csatolta a lakóhelye szerinti gyógyszertár által kiállított igazolást, amelyből megállapítható, hogy a felperes által szedett, illetve használt készítmények, gyógyszerek havi költsége 2021-ben 29.486 forint, 2022-ben 38.262 forint, 2023-ban 41.932 forint, 2024-ben 44.052 forint volt, amelyből a felperes ezen költség 90%-át érvényesítette. Az alapeljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményből is megállapítható, hogy a felperes rendszeresen szed fájdalomcsillapítót, szemcseppet és krémlet használ, indokolt számára vitaminok szedése is. A felperes személyes előadása és a gondozását végző tanuló vallomása is alátámasztotta, hogy valamennyi, a gyógyszertári listán szereplő tétel a baleseti sérüléssel összefüggő tünetek, maradványállapot enyhítésére szolgál. Az alperes a gyógyszer költség jogcímen előterjesztett kereseti igényt a kereseti kérelemmel egyezően elismerte (22.M.70.012/2023/36. sz. jkv. 6. o. 2. bek.), ezért a bíróság a kereseti

kérelemmel egyező összegben marasztalta az alperest levonva belőle az alperes által időközben ezen a jogcímen a felperes részére megfizetett összegeket.

[31] 2021. május 1. és december 31. közötti időszakra a bíróság 77.920 Ft $[(8 \text{ hó} \times 26.538 \text{ Ft} = 212.304 \text{ Ft}) - (8 \text{ hó} \times 16.798 \text{ Ft} = 134.384,- \text{ Ft})]$, 2022. január 1. és december 31. közötti időszakra 211.656 Ft $[(12 \text{ hó} \times 34.436 \text{ Ft} = 413.232 \text{ Ft}) - (12 \text{ hó} \times 16.798 \text{ Ft} = 201.576 \text{ Ft})]$, 2023. január 1. és december 31. közötti időszakra 251.292 Ft $[(12 \text{ hó} \times 37.739 \text{ Ft} = 452.868 \text{ Ft}) - (12 \text{ hó} \times 16.798 \text{ Ft} = 201.576 \text{ Ft})]$, 2024. január 1. és szeptember 30. közötti időszakra 205.641 Ft $[(9 \text{ hó} \times 39.647 \text{ Ft} = 356.823 \text{ Ft}) - (9 \text{ hó} \times 16.798 \text{ Ft} = 151.182 \text{ Ft})]$ lejárt járadék, a jövőre nézve pedig 2024. október 1-től havi 39.647 Ft gyógyszer többletköltség járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

[32] Az ápolási és gondozási többletköltség tekintetében az alapeljárásban kirendelt igazságügyi orvosszakértő megállapította, hogy felperes önmaga szűkebb körű ellátására is véglegesen alkalmatlanná vált, alapvető életszükségletei – öltözködés, tisztálkodás, ürítési funkciók – kielégítésénél élete végéig segítségre, állandó ápoló, gondozó igénybevételére szorul. Ezeket a feladatokat felperes felesége végzi, aki emiatt ápolási díjban részesül. Az időráfordítás mértékének indokoltságát és tényét tehát az alapperben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény és a gondozási feladatokat ellátó tanúl vallomása alátámasztotta. A Kúria által irányított joggyakorlat szerint abban az esetben, ha hozzátartozók végzik a gondozási feladatokat, a betegápolási feladatokat ellátó gazdasági társaságok által meghatározott díj 75%-a irányadó lehet a gondozási költségek meghatározásánál. Az interneten is hozzáférhető szolgálat díjszabása szerint 2021. június 1-től a napi nyolcórás ápolási tevékenység díja 30 napra 681.000 forint, 2023. február 1-től pedig 921.000 forint, amely összegek 75%-a (510.750 forint, illetve 690.750 forint) is meghaladja a felperes által 400.000 forint összegben meghatározott járadékigényt a felperes 10%-os közrehatását is figyelembe véve (459.675 forint, illetve 621.675 forint). Mindezek alapján a felperes kereseti kérelme nem tekinthető eltúlzottnak, ezért a bíróság a kereseti kérelemmel egyezően kötelezte az alperest az ápolási, gondozási többletköltség és annak – az ítélelehozatal napjáig lejárt járadékok tekintetében – középarányos időponttól járó kamata megfizetésére.

[33] A felek között vita volt abban, hogy felperes felesége mióta és milyen összegű ápolási díjban részesül, illetve az alperes által A/12. alatt csatolt 2020. szeptember 4-én kelt Nyilatkozat valós tartalmú-e vagy sem. A felperes házastársa részére ápolási díj címén folyósított jövedelem teljesen független a felperes részére járó ápolási többletköltségtől, előbbi ugyanis felperes feleségét saját jogon megillető társadalombiztosítási juttatás, így azt nem kell levonni a felperes részére megítélt ápolási többletköltség összegéből. Erre tekintettel a bíróság mellőzte a felperesnek a Kormányhivatal megkeresésére irányuló bizonyítási indítványát arra nézve, hogy felperes felesége mióta részesül ápolási díjban.

[34] Mindezek alapján a bíróság 2021. május 1. és december 31. közötti időszakra 1.971.392 Ft $[(8 \text{ hó} \times 400.000 \text{ Ft} = 3.200.000 \text{ Ft}) - (8 \text{ hó} \times 153.576 \text{ Ft} = 1.228.608 \text{ Ft})]$, 2022. január 1. és december 31. közötti időszakra 2.957.088 Ft $[(12 \text{ hó} \times 400.000 \text{ Ft} = 4.800.000 \text{ Ft}) - (12 \text{ hó} \times 153.576 \text{ Ft} = 1.842.912 \text{ Ft})]$, 2023. január 1. és december 31. közötti időszakra 2.957.088 Ft $[(12 \text{ hó} \times 400.000 \text{ Ft} = 4.800.000 \text{ Ft}) - (12 \text{ hó} \times 153.576 \text{ Ft} = 1.842.912 \text{ Ft})]$, 2024. január 1. és szeptember 30. közötti időszakra 2.217.816 Ft $[(9 \text{ hó} \times 400.000 \text{ Ft} = 3.600.000 \text{ Ft}) - (9 \text{ hó} \times 153.576 \text{ Ft} = 1.382.184 \text{ Ft})]$ lejárt járadék, a jövőre nézve

pedig 2024. október 1-től havi 400.000,- Ft ápolási, gondozási többletköltség járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

[35] A ház körüli, kerti kisegítő többletköltség iránti kereseti kérelem vonatkozásában a bíróság felperes indítványára igazságügyi mezőgazdasági szakértőt rendelt ki tekintettel arra, hogy az alapperben beszerzett szakértői véleményben foglaltakhoz képest több változás történt felperes tulajdoni viszonyaiban. Előadása szerint, már nem képezi tulajdonát a cím10 szám alatti ingatlan, mivel a baleset után az 55. szám alá költöztek, illetve megszűnt a szántó hasznosítású és a szám1 hrsz alatti külterületi ingatlan bérlésére irányuló jogviszonya is.

[36] A bíróság a beszerzett igazságügyi mezőgazdasági szakértői vélemény alapján állapította meg felperes lakóhelyéül szolgáló ingatlanon felmerülő ház körüli-, kerti, illetve állattartással kapcsolatos munkák jellegét, azok munkaidő szükségletét, illetve annak ellenértékét. A szakértői vélemény szerint az ingatlannal kapcsolatban az alábbi munkák merülnek fel: gyümölcsfák gondozása (metszés, permetezés), füves udvar, utcafronti előkert fűnyírásai munkái, betakarítási, betárolási, téliesítési munkák, óltakarítás, takarmány beszerzés, állatok ellátása, takarmányozása, ház körüli munkák (udvar takarítás, épület karbantartás, téli hó eltakarítás). Mindezen tevékenységek munkaóra szükséglete éves szinten 388 óra. A ház körüli, kerti, és az állattartással kapcsolatos munkáknál egyaránt az óradíj mértékét a szakértő 2021. évben 900 Ft, 2022. évben 1.100 Ft, 2023. évben 1.250 Ft, 2024. évtől 1.400 Ft összegben határozta meg. Ezen adatok alapján a szakértői vélemény szerint a megállapított mindennemű munkaerő szükséglet forint ellenértéke – a 10%-os felperesi közrehatást is figyelembe véve – 2021. május 1. és 2021. december 31. közötti időszakban 218.700 Ft (270 óra x 900 Ft x 0,9), 2022. évre 384.120 Ft (388 óra x 1.100 Ft x 0,9), 2023. évre 436.500 Ft (388 óra x 1.250 Ft x 0,9), 2024. január 1. napjától folyamatosan a jövőre nézve is havi 40.740 Ft (388 óra x 1.400 Ft x 0,9 = 488 880 Ft/12).

[37] A felperes a kereseti kérelmét a mezőgazdasági igazságügyi szakértői véleményben foglaltakra tekintettel leszállította, illetve ahhoz igazította. Az alperes a szakértői véleményben foglaltakra észrevételt nem tett. A fentiek alapján a bíróság a leszállított kereseti kérelemmel egyezően marasztalta az alperest a házkörüli, kerti, illetve állatgondozással kapcsolatos kisegítő igénybevételeivel összefüggésben felmerült költségigényben.

[38] Ezen a jogcímen a bíróság 2021. május 1. és december 31. közötti időszakra 65.280 Ft [(8 hó x 27.337 Ft = 218.696 Ft) – (8 hó x 19.177 Ft = 153.416 Ft)], 2022. január 1. és december 31. közötti időszakra 153.996 Ft [(12 hó x 32.010 Ft = 384.120 Ft) – (12 hó x 19.177 Ft = 230.124 Ft)], 2023. január 1. és december 31. közötti időszakra 251.365 Ft [(12 hó x 36.375 Ft = 436.500 Ft) – (5 hó x 19.177 Ft = 95.885 Ft + 7 hó x 12.750 Ft = 89.250, összesen: 185.135 Ft)], 2024. január 1. és szeptember 30. közötti időszakra 251.910 Ft [(9 hó x 40.740 Ft = 366.660 Ft) – (9 hó x 12.750 Ft = 114.750 Ft) lejárt járadék, a jövőre nézve pedig 2024. október 1-től havi 40.740,- Ft ápolási, gondozási többletköltség járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

[39] A közlekedési többletköltség indokoltságát az alapeljárásban kirendelt igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta, mivel megállapította, hogy felperes

tömegközlekedési eszköz igénybevételére véglegesen alkalmatlan, utazása csak személygépkocsival és kíséréssel megoldható. A közlekedési többletköltség tekintetében az alapügyben eljáró bíróság havi szinten 1100 km futásteljesítményt állapított meg, amelyet az alperes jogelődje nem vitatott. Mivel a felperes utazási szokásaiban, az általa havi szinten megtett távolságban jelentkező konkrét változásra egyik fél sem hivatkozott, a felperesnek jelen perben az üzemanyagárak emelkedésén túl egyéb körülményt nem kellett igazolnia. A felperes előadása és tanúvallomása szerint a felperes testvére időközben helységrá, édesanyja helységrá, előző házasságából született gyermekei pedig helységrá, illetve helységrá költöztek, akiket heti szinten látogat, továbbá rendszeresen utazik városá-be saját, illetve édesanyja orvosi kezelése és felesége rokonainak látogatása céljából, továbbá a bevásárlást, családi utazásokat is gépjárművel intézik.

[40] A felperes a közlekedési többletköltség iránti kereseti kérelmének összegszerűségét a NAV által közzétett adatok, a gépjármű fogyasztása és futásteljesítménye alapján határozta meg, ezért a bíróság a kereseti kérelemmel egyezően kötelezte az alperest ezen a jogcímen járadék megfizetésére az alábbi számítás alapján.

[41] 2021. május 1. és december 31. közötti időszakra 13.896 Ft [(8 hó x 36.483 Ft = 291.864 Ft) – (8 hó x 34.746 Ft = 277.968 Ft)], 2022. január 1. és december 31. közötti időszakra 40.200 Ft [(12 hó x 38.096 Ft = 457.152 Ft) – (12 hó x 34.746 Ft = 416.952 Ft)], 2023. január 1. és december 31. közötti időszakra 200.808 Ft [(12 hó x 51.480 Ft = 617.760 Ft) – (12 hó x 34.746 Ft = 416.952 Ft)], 2024. január 1. és szeptember 30. közötti időszakra 150.606 Ft [(9 hó x 51.480 Ft = 463.320 Ft) – (9 hó x 34.746 Ft = 312.714 Ft)] lejárt járadék, a jövőre nézve pedig 2024. október 1-től havi 51.480,- Ft közlekedési többletköltség járadék megfizetésére kötelezte a bíróság az alperest.

[42] A jövedelempótló járadék iránti kereseti kérelem tekintetében a bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kellett döntenie, hogy felperes kereseti kérelme elévült-e. A felek egyezően adták elő, hogy az alperes 1997. október 1-től kezdődően folyamatosan folyósított ezen a jogcímen a felperes részére kifizetést. Kétségtelen, hogy ez a teljesítés nem ítéleti marasztaláson alapult, mivel az alapeljárás során ilyen irányú kereseti kérelmet a felperes nem terjesztett elő, hanem az alperes által hozott határozaton, illetve az alperes az évek alatt a bérfejlesztésnek megfelelően meg is emelte a jövedelempótló járadék összegét. Legutóbb 2020. szeptember 30-án jött létre a felek között megállapodás arra nézve, hogy 2020. január 1. napjától a jövedelempótló járadék összegét megemelik havi 115.526 Ft-ra. A rMt.184.§ (1) bekezdése a kártérítés módosításának lehetőségét nem szűkítette le arra az esetre, amikor a kártérítést bíróság állapította meg, tekintettel arra, hogy a kártérítés módjában, mértékében és időtartamában a felek peren kívül is megállapodhatnak, így ezen megállapodás módosítása is érvényesíthető bírósági úton.

[43] A bíróság megjegyezte, hogy a jövedelempótló járadékigény elévülésének kezdete nem a baleset bekövetkezésének napja, hanem akkor kezdődött, amikor a felperesnek első ízben volt a balesetből származó munkaképesség-csökkenése következtében olyan mértékű keresetvesztése, hogy a munkaviszonyból származó jövedelme – figyelembe véve a társadalombiztosítás keretében kapott baleseti ellátás összegét is – a sérelem bekövetkezése előtti átlagkeresetét nem érte el. Tekintettel azonban arra, hogy az alperes a baleset bekövetkezését követően három éven belül már fizetett jövedelempótló járadékot a felperes részére, amely a felek egyező előadása szerint 1997. október 1-től kezdődően folyamatosan

történt, illetve az alperes maga adta elő, hogy önkéntes teljesítése révén a jövedelempótló járadék összegének az átlagos bérfejlesztés mértékével történő emelése iránt évről évre intézkedett, a felperes követelése nem évült el, mivel ezt akként kell értékelni, hogy az alperes elismerte a felperes igényét. A felek között 2020. szeptember 30-án létrejött megállapodás pedig gyakorlatilag az igény megegyezéssel történő módosításának felel meg, amelyhez képest a felperes három éven belül, 2021. novemberében benyújtotta a kereseti kérelmét.

[44] A bíróság osztotta az alperes azon hivatkozását, hogy a felperes által megjelölt magánvállalkozásoknál foglalkoztatott villanyszerelők nincsenek összehasonlítható helyzetben egy elosztói engedélyezési tevékenységet végző, társadalmi közszükségletet kielégítő szolgáltatást nyújtó munkáltatónál foglalkoztatott munkavállalókkal. Felperes a szakmunkás végzettséggel, villanyszerelő képesítéssel rendelkező hálózati szerelő munkakörben foglalkoztatott munkavállalókkal hasonlítható össze, amely munkakörben elérhető átlagkereset összegét az alperes a bíróság felhívására közölte.

[45] Az alperes által közölt adatok és a felperes részére folyósított rokkantsági ellátás figyelembevételével felperes 2021. május 1. és 2021. december 31. között 3.054.304 Ft (8 x 381.788 Ft) munkabérre lett volna jogosult. Megtérült számára az alperes által folyósított járadék címén bruttó 970.440 Ft (8 hó x 121.305 Ft), valamint rokkantsági ellátás címén bruttó 1.035.132 Ft [(12 hó x 109.980 Ft = 879.840 Ft) x 1,1765]. A felperest lejárt jövedelempótló járadék címén megillető összeg tehát a társadalombiztosítás keretében folyósított ellátás és az alperes által megfizetett járadék levonása után 1.048.732 Ft (3.054.304 Ft – 970.440 Ft – 1.035.132 Ft), amelynek a 18,5%-os mértékű járulékokkal csökkentett összege 854.717 Ft (1.048.732 Ft x 0,815). Felperes 10 %-os mértékű közrehatása alapján a lejárt járadék összege 769.245 Ft (854.717 Ft x 0,9).

[46] 2022. január 1. és 2022. december 31. között a felperes 4.682.760 Ft (12 x 390.230 Ft) munkabérre lett volna jogosult. Megtérült számára az alperes által folyósított járadék címén bruttó 1.564.980 Ft (12 hó x 130.415 Ft), valamint rokkantsági ellátás címén bruttó 1.660.065 Ft [(12 hó x 117.585 Ft = 1.411.020 Ft) x 1,1765]. A felperest lejárt jövedelempótló járadék címén megillető összeg tehát a társadalombiztosítás keretében folyósított ellátás és az alperes által megfizetett járadék levonása után 1.457.715 Ft (4.682.760 Ft – 1.564.980 Ft – 1.660.065 Ft), amelynek a 18,5%-os mértékű járulékokkal csökkentett összege 1.188.038 Ft (1.457.715 Ft x 0,815). Felperes 10 %-os mértékű közrehatása alapján a lejárt járadék összege 1.069.234 Ft (1.188.038 Ft x 0,9).

[47] 2023. január 1. és 2023. december 31. között a felperes 5.903.964 Ft (12 x 491.997 Ft) munkabérre lett volna jogosult. Megtérült számára az alperes által folyósított járadék címén bruttó 1.698.353 Ft (130.415 Ft + 2 x 171.105 Ft + 2 x 150.760 Ft + 346.578 Ft + 5 x 115.526 Ft), valamint rokkantsági ellátás címén bruttó 2.073.017 Ft [(12 hó x 146.835 Ft = 1.762.020 Ft) x 1,1765]. A felperest lejárt jövedelempótló járadék címén megillető összeg tehát a társadalombiztosítás keretében folyósított ellátás és az alperes által megfizetett járadék levonása után 2.132.594 Ft (5.903.964 Ft – 1.698.353 Ft – 2.073.017 Ft), amelynek a 18,5%-os mértékű járulékokkal csökkentett összege 1.738.064 Ft (2.132.594 Ft x 0,815). Felperes 10 %-os mértékű közrehatása alapján a lejárt járadék összege 1.564.258 Ft (1.738.064 Ft x 0,9).

[48] 2024. január 1. és 2024. szeptember 30. között a felperes 4.427.973 Ft (9 x 491.997 Ft) munkabérre lett volna jogosult. Megtérült számára az alperes által folyósított járadék címén bruttó 1.039.734 Ft (9 hó x 115.526 Ft), valamint rokkantsági ellátás címén bruttó 1.554.762 Ft [(9 hó x 146.835 Ft = 1.321.515 Ft) x 1,1765]). A felperest lejárt jövedelempótló járadék címén megillető összeg tehát a társadalombiztosítás keretében folyósított ellátás és az alperes által megfizetett járadék levonása után 1.833.477 Ft (4.427.973 Ft – 1.039.734 Ft – 1.554.762 Ft), amelynek a 18,5%-os mértékű járulékokkal csökkentett összege 1.494.283 Ft (1.833.477 Ft x 0,815). Felperes 10 %-os mértékű közrehatása alapján a lejárt járadék összege *1.344.855 Ft* (1.494.283 Ft x 0,9).

[49] 2024. október 1-től a bíróság a felperes öregségi nyugdíj korhatárának eléréséig *234. 167,- Ft* jövedelempótló járadék megfizetésére kötelezte az alperest (491.997 Ft – 172.751 Ft bruttó rokkantsági ellátás = 319.246 Ft x 0,815 = 260.185,- Ft x 0,9 = 234.167 Ft).

[50] Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét a Pp. 21.§ (1) – (3) bekezdése alapján 9.360.864 forintban állapította meg. A felperes 98 %-ban pernyertes lett, ennek megfelelően kötelezte az alperest elsőfokú perköltség megfizetésére.

Fellebbezés

[51] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítéletet megváltoztatását, a házkörűli kisegítő többletköltség, az ápolási többletköltség, a közlekedési és kísérő többletköltsége jogcímén járó járadékelem tekintetében az alperes javára történő megváltoztatást, a jövedelempótló járadék jogcímén előterjesztett kereseti kérelem elutasítását, valamint első- és másodfokú perköltség iránti igényt is előterjesztett.

[52] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem állapította meg teljeskörűen, a feltárt tényállásból pedig helytelen következtetésre jutott. A Törvényszék a tényállás rekonstruálása során figyelmen kívül hagyott, több, a felek által a bíróság rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat és azokat nem is értékelte, az alperes hátrányára nem is vette figyelembe. A hatályon kívül helyezési kérelme körében több bizonyítási indítványt terjesztett elő.

[53] Sérelmezte továbbá, hogy a felperes több alkalommal keresetmódosítást terjesztett elő, illetve a tárgyaláson tett nyilatkozatai is új elemeket tartalmaztak. Hivatkozott arra, hogy beszámítást is előterjesztett, melyet az elsőfokú bíróság elutasított, amely döntést a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyott.

Jövedelempótló járadék

[54] Az alperes fenntartotta azon előadását, miszerint a felperes ezen kereseti követelése elévült. E körben hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta áttekinteni az 1990-es és 2000-es években keletkezett peres iratokat, melyek az alperes elévülésre vonatkozó kifogását támasztják alá. A balesetet követően a felperes 1996. július 11-én terjesztette elő a kereseti kérelmét az Munkaügyi Bíróság1 előtt. A kereset áttétel folytán a Megyei Munkaügyi Bírósághoz került, ahol közbenső ítélet született, mely a későbbiekben a másodfokú eljárás során jogerőssé vált.

[55] Baleseti rokkantsági nyugdíj megállapításáról szóló határozat a megrokkulás időpontját 1997. február 26-án határozta meg, ami a régi Mt., azaz a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: rMt.) 11.§ (2) bekezdése és 186.§ (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdés c) pontja szerint megnyitotta a felperes igényét a jövedelempótló járadék iránt. A felperes állapota véglegesen kialakult 1997. február 26. napjával. A felperes az első kereseti kérelmében terjesztett igényt az átlagkeresete, a táppénz különbözete, valamint az átlagkereset és a baleseti rokkantsági nyugdíj különbözetének járadék formájában történő megtérítési igényére. Az alperes jogelőd 1997. december 3. napján hozott határozatot a jövedelempótló jellegű járadék megfizetéséről. Mindezeket követően a felperes 1998. július 30. napján keresetpontosítást terjesztett elő, amelyben úgy nyilatkozott, hogy a rokkantsági nyugdíja és elérhető fizetése közötti különbözetet a továbbiakban nem érvényesíti az alperessel szemben, figyelemmel arra a körülményre, hogy annak 90 %-át részére az alperes megfizeti. Az alperes a fizetés tényét az 1998. október 8-án kelt előkészítő iratában megerősítette. A 8.Mf.22.253/1999/14. szám alatt jogerőssé váló ítélet mindezekből következően jövedelempótló jellegű járadékra vonatkozó kötelezést nem tartalmazott és ezt követően egyetlen alkalommal sem merült fel a felek viszonylatában a felperes részéről ez igényként, egészen a 2020. évi határozott időre létrejött megállapodás megkötéséig.

[56] Hivatkozott arra, hogy a rMt. 11. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kötelezett elismerése az elévülést megszakítja. Az elsőfokú bíróság azonban a tévesen akként értékelte az alperes 1997. október 1-jei teljesítését, hogy a jogelőd által teljesített havi utalások mindegyike, illetve az időközbeni bérfejlesztésekkel történő korrekció egy-egy elévülést megszakító kötelezeti elismerés. Álláspontja szerint az elévülés megszakadása kapcsán általános jogelv, hogy a tartozás elismerésével az elévülés a nyilatkozat hatályosulásának napján szakad meg és egyben kezdődik újra. Amennyiben az alperesi jogelőd 1997. december 3. napján kelt határozatát kötelezeti elismerésként értékeljük, amely az elévülést megszakítja, az elévülést azt követően újra indult, így legkésőbb 2000. december 4. napján az bekövetkezett. Az alperes által azt követően teljesített újabb elismerések, nem minősülnek követelést megszakító cselekménynek. E körben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának PK.52.számú állásfoglalására is, mely szerint „a baleseti járadék követelés esetén az elévülési idő, a járadék követelés egészére, tehát a jövőben lejáró részletekre vonatkozóan is egységesen akkor kezdődik, amikor a baleset folytán bekövetkezett munkaképesség-csökkenést, illetve munkaképtelenség első ízben vezetett keresetkiesésben (jövedelemkiesés) megmutatkozó károsodásra. Az az álláspont, amely szerint az elévülési határidő minden egyes járadékrészletre vonatkozóan ezek esedékessé válásával kezdődik, annak a jogpolitikai célnak a megvalósulását hiúsítaná meg, amelyet a törvényhozó az elévülés jogintézményével el kíván érni. Arra a nemkívánatos eredményre vezetne ugyanis, hogy a járadékkövetelés elévülése sohasem következne be, az ilyen igény tehát valóban korlátlan ideig érvényesíthető volna.”

[57] Előadta, hogy a köztes időszakban (1997. december 3. - 2000. december 4.) zajló perek jövedelempótló járadék igényt nem érintettek, így nem volt további olyan cselekmény, amely az elévülést megszakította volna, vagy a Pp. 361.§-a szerinti utóper alapjául szolgálhatna. Ennek következtében az elévülés 2000. december 4. napján bekövetkezett.

[58] Előadta, hogy az ítélet a 2020. szeptember 30. napján kelt megállapodás érdemi vizsgálatával is adós maradt. Figyelemmel arra, hogy a Törvényszék ítéletében, egy a szerződéses szabadság elve alapján, a felek megállapodása szerint 2020. december 31. napjáig jogszerűen elismert igény, további joghatás kiváltására alkalmasnak ítélt és annak alapulvételével fogalmazott meg további kötelezést az alperes számára, szembement a polgári jog és a munkajog területét átható általános jogelvekkel, azaz az irányadó jogszabályokat önkényesen és részrehajlóan elemezte. A megállapodás az új Ptk. hatálya alatt, határozott időre létrejött polgári jogi megállapodása, így annak elbírálása nem tartozik a munkaügyi bíróság hatáskörébe.

[59] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jövedelempótló járadékkal kapcsolatos döntéshozatala során eljárásával megvalósította az Alaptörvény XXVIII. cikk és a 28. cikkének sérelmét.

[60] Előadta továbbá, hogy a 2020. szeptember 30. napjáig tartó időszakban a felek évente, kétevente kötött megállapodásai, azok tárgya és tartama alapján egyértelműen csak a nem jövedelempótló járadék elemeit érintették, amely időszak alatt a felperes két ízben (2003. július 17., 2006. március 7.) egyéb, a balesetből eredő igényeire is kiterjedően, és a jövőre nézve is joglemondó nyilatkozatot tett, amely a régi Ptk. 207.§ (4) bekezdése alapján (a kiterjesztő értelmezés tilalmára is figyelemmel) egyértelműen magában foglalta a jövedelempótló járadékról történő lemondást is, a balesetből eredő egyéb igények kitételére figyelemmel.

[61] Álláspontja szerint az ítélet rendelkezése az utóperrel kapcsolatban több szempontból is jogszabálysértő. Az utóper ugyanis kizárólag ítéleti kötelezés esetén alkalmazható. Ebben az esetben azonban nem történt ítéleti rendelkezés a jövedelempótló járadékról, hanem a felek között megállapodás jött létre, így az utóper feltételei nem álltak fenn.

Ápolási, gondozási többletköltség

[62] Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatta le a felperes házastársa részére folyósított ápolási díj címén előterjesztett bizonyítási indítványt. A felperest az alapítélet alapján megillető ápolási többletköltség, a balesete miatt tartósan gondozásra szoruló személy állapotára figyelemmel, az otthoni ápolás, gondozás költségeinek megtérítését célozza. Ebből következik, hogy azt annak a személynek a megfizetésére kell fordítania, aki ezt a feladatot ellátja, szolgáltatást nyújtja a felperes részére. Az elsőfokú bíróság szembement a káronszerzés (új Ptk. 6:522. §) tilalmának elvével, ugyanis a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc.tv.) 40 –

44. §-ai alapján az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosít anyagi hozzájárulást. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a felperes ápolásának ellátásáért a saját házastársa kap szociális ellátást egyrészt a Ptk. házastársi vagyontársasági szabályaira, másrészt a hozzátartozó gondozási kötelezettségeire figyelemmel. Az alperes álláspontja szerint értékelni kellett volna, hogy a felperes házastársa milyen ápolási célú jövedelmet kap, figyelemmel arra is, hogy az a házastársi vagyontársaság része, így módon ez a felperes jövedelme is. Ennek következtében a régi Mt. 182.§ b) pontja alapján a kártérítés összegének kiszámításánál le kell vonni az állami, egészségügyi és társadalombiztosítás keretében járó ellátást. Itt a bizonyítás újrafelvétele az elsőfokú eljárásban orvosolható, amely a Pp. 381. §-a alapján az ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességét erősíti. Bizonyítási indítványként kérte a felperes kötelezését a házastársa havi jövedelmének, annak valamennyi elemének hitelt érdemlő igazolására.

Közlekedési többletköltség

[63] Álláspontja szerint megalapozatlan az elsőfokú bíróság azon indokolása, miszerint a felperes utazási szokásaiban konkrét változás nem történt, ezért a felperesnek az üzemanyagárak emelkedésén túl, egyéb körülményt nem kellett igazolnia. A valóság ezzel szemben az, hogy a felperes a módosított kereseti kérelmében kijelentette, hogy a mindennapi életviteléhez kapcsolódó közlekedéseket nem lehet részletezni. A jogerős ítélet szerint kb. 1.100 km-t tesz meg havonta a gépjárművel. Az alperes érvelése szerint a felperes utazási szokásai igenis megváltoztak az ítéleti marasztalás óta eltelt időben. A felperesnek kell bizonyítania, hogy a változások ellenére, a bírósági ítéletben megállapított 1.100 km-es havi futásteljesítmény továbbra is fennáll. A bizonyítási teher a felperesen van ebben a körben, annak hiányát az alperestől nem lehet számon kérni. Az a körülmény, hogy az alperesi jogelőd nem vitatta az 1.100 km futásteljesítményt, még nem jelenti, hogy későbbiekben ne kellene értékelni és vizsgálni. Az alperes ennek megfelelően élt is ezzel az érdemi ellenkérelmében, hiszen nem az utazási többletköltség-juttatás jogalapját vitatta, hanem annak mértékét és a mérték indokoltságát. Megjegyezte, hogy e körben anyagi jogi pervezetés nem is volt a perfelvételei szakban, a bíróság ezt kizárólag viszontkereseti formában látta volna megvalósíthatónak. Ennek következtében a törvényszék nem is értékelte az alperes ezen előadását. E körben helye lehet a felperes kötelezésének a gépjármű km számlálójának hitelt érdemlő igazolására.

Házkörüli, kerti kisegítő többletköltség

[64] Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztott feltenni a szakértőnek az általa javasolt kérdéseket, melyet nem is indokolta meg az ítéletében. Azt azonban megjegyezte, hogy a szakértői véleményre az alperes nem tett észrevételt. Az alperes azonban azért nem tett észrevételt, mert annak nem volt értelme, ugyanis a szakértői vélemény lényegében a felperesi kérdéseken alapult, az alperes kérdéseit nem is vizsgálta a szakértő. Az alperes célja az volt, hogy a felperesi utóperi kereset jogalapját megcáfolja, azonban jogsértő módon erre nem kapott lehetőséget a szakértői bizonyítás körében, mivel a

kérdéseit indokolás nélkül mellőzték. Ennek körében is indokolt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, ugyanis az új eljárásban lehetne teljeskörűen értékelni, hogy szüksége van-e emelésre a felperes részére a megélhetéséhez, illetve az életkörülményeiben valójában mennyiben szenved sérelmet. E körben feltette a szakértőhöz intézendő kérdéseket.

[65] Az alperes előadta, hogy az elévült jövedelempótló járadékelem összegszerűsége tekintetében az elsőfokú ítélet kimunkált. Ugyanakkor semmilyen bizonyítási eljárást nem folytatott le a törvényszék, vagy akárcsak a kereseti kérelem mélyebb vizsgálatát nem tette meg, hogy miben mutatkozik meg a valóságban azon felperesi állítás, hogy „az áremelkedés folytán (üzemanyag, élelmiszer, gyógyszer) a megélhetésemhez magasabb járadékra van szükségem”. A KSH által közölt inflációs ráták hivatkozásán túl, a felperes semmilyen, a mindennapi élet szintjén jelentkező pl. havi élelmiszer bevásárlásának fogyasztói kosara mértékének érdemi csökkenését, a korábbi szokásairól az áremelkedés folytán történő lemondását, pszichológus, szabadidős tevékenység stb. nem igazolja. Egyedül a felesége vallomásából értesült mélyebben a felperes életviszonyairól, de ezeket az elsőfokú ítélet nem értékelte. Az alperes meglátása szerint mind a kereset, mind a lefolytatott bizonyítási eljárás és annak eredményeként az ítélet a hivatkozás szintjén megrekedt az infláció körében, ami pedig önmagában a járadék emelését nem alapozza meg. Egyben hivatkozott a rMt. 184.§ (1) bekezdéséhez fűzött indokolásra. Előadta, hogy mind a benzin, mind a gyógyszer költségei tekintetében önálló jogcímen (bár e körben a költségeket az alperes elismerte és azokat most nem vitatta) korábban bírósági ítéletben foglalt kötelezés alapján, felperes járadékban részesült, így álláspontja szerint ezt meghaladóan szükséges lett volna igazolni a megélhetése körében a költségeit, különös figyelemmel arra, hogy az elévülést a jövedelempótló járadék körében a törvényszék nem látta bizonyítottnak.

Fellebbezési ellenkérelem

[66] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes kötelezését kérte másodfokú perköltség megfizetésére.

[67] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást széles körben, mindenre kiterjedően feltárta, a rendelkezésre álló iratok, bizonyítékok alapján hozta meg az ítéletét. A felperes tényelőadásai nem változtak, keresetváltoztatásra a polgári perrendtartás rendelkezéseivel összefüggésben került sor.

[68] A felperes a jövedelempótló vonatkozásában fenntartotta a nyilatkozatát és továbbra is hivatkozott arra, hogy az alperes 1997. október 1-jétől jövedelempótló járadékot állapított meg a részére, amelyet az elmúlt 30 évben folyamatosan fizetett, így a felperes jövedelemvesztés iránti járadékigényét elismerte, ezért nem hivatkozhat elévülésre.

[69] Az ápolási többletköltség körében előadta, hogy a bírói gyakorlat alapján a hozzátartozó nem kötelezhető ingyenes munkavégzésre. Családi kapcsolat ténye nem értékelhető a károsító javára, hiszen a gondozási tevékenységet nem rá, hanem a károsultra és a családi kötelékre tekintettel vállalják. Álláspontja szerint a feleség részére fizetett társadalombiztosítási ellátás, ápolási díj, a házastársat megillető társadalombiztosítási juttatás,

amely helyesen nem került levonásra a megállapított járadékból. Bizonyított és megítélt ápolási többletköltség nem sérti a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:522. §-át. A társadalombiztosítás által nyújtott térítésen, illetve szolgáltatáson túlmenően is érvényesíthető költség iránti igényt.

[70] Előadta, hogy az irányadó bírói gyakorlat szerint a járadékot megállapító jogerős ítélet a járadék felemelésére irányuló perben is köti az eljáró bíróságot. A közlekedési költségek vonatkozásában ítélettel megállapított – felperesi nyilatkozattal nem ellentétes – 1.100 km-es havi közlekedés ténye ítélettel került megállapításra. Álláspontja szerint az ítélettel megállapított tényeket kizárólag viszontkeresettel vitathatta volna az alperes.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[71] Az alperes fellebbezése megalapozatlan.

[72] A másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást feltárta, a döntését a peradatok okszerű mérlegelésével hozta meg, mellyel a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[73] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a - (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371.§ (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[74] A másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során az alábbiakra mutat rá.

[75] Az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett arról, miszerint a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény 10. §-a szerint a kártérítési felelősségre a károkozó esemény, magatartás, ha ennek időpontja nem állapítható meg, a kár bekövetkezésének időpontjában hatályos rendelkezések az irányadók.

[76] Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: rMt.) 184.§ (1) bekezdés, (3) – (4) bekezdésére, a 178.§-ra, a 179. §-ra, 182. §-ra, 186.§-ra, a 11. § (1) – (2), (4) bekezdésére.

[77] A Pp. 361. §-a szerint, ha az ítélet az egyik felet olyan szolgáltatásra kötelezi, amely az ítélet meghozatala után jár le, az anyagi jogerő nem gátolja, hogy a felek bármelyike keresetet indíthasson a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltozása iránt, ha azok a tények, amelyekre a bíróság az ítéletét alapította, utóbb lényegesen megváltoztak. A

(3) bekezdés értelmében a bíróság az utóperben a korábbi ítélettel megállapított szolgáltatás, legfeljebb a kereset megindítását megelőző hat hónaptól kezdődő időre változtathatja meg.

[78] Az alperes az elsőfokú ítéletben meghatározott gyógyszer többletköltség címén megítélt lejárt járadékot és havonta esedékesen járó költségpótló járadékot fellebbezésében nem támadta meg, így a másodfokú bíróság nem vizsgálta ezen ítéleti rendelkezést.

Házkörüli kisegítő többletköltség

[79] Az elsőfokú bíróság a felperes ezen kereseti kérelme kapcsán igazságügyi mezőgazdasági szakértőt rendelt ki, figyelemmel arra, hogy az alapperben beszerzett szakértői véleményben foglaltakhoz képest több változás történt a felperes tulajdoni viszonyaiban. A bíróság a beszerzett igazságügyi mezőgazdasági szakértői vélemény alapján döntött a felperes kereseti kérelméről.

[80] Az alperes a fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tette fel a kérdéseket, amelyeket ő javasolt a 2023. november 15-i beadványában. Ezenkívül hivatkozott arra, hogy a szakértői véleményre azért nem tett észrevételt, mert az elsőfokú bíróság által a szakértői végzésben megjelölt kérdések a felperesi kérdéseken alapultak.

[81] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a Pp. 313.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a kirendelt szakértő írásbeli szakvéleményét a felek részére kézbesíti. A (2) bekezdés szerint a felek a szakvéleményre vagy a szakértővel nem közölt lényeges perbeli adatokra vonatkozóan a szakértőhöz kérdések feltevését és azt is indítványozhatják, hogy a szakértő a szakvélemény aggályossága kiküszöböléséhez szükséges felvilágosítást adja meg. A (3) bekezdés szerint, ha a bíróság az indítványnak helyt ad, a kérdések megválaszolása, illetve a szükséges felvilágosítás megadása érdekében a szakértőt a szakvélemény írásbeli kiegészítésére hívja fel, vagy ha az célszerűnek látszik, a szakértőt a tárgyalásra idézi.

[82] A szakértő a szakvéleményét 2024. január 17-én küldte meg a bíróságnak. Az elsőfokú bíróság a 2024. január 18-án kelt 22.M.70.012/2023/42-I. számú végzésével megküldte a szakértői véleményt a feleknek azzal, hogy a végzés kézbesítésétől számított 15 napon belül nyilatkozzanak az abban foglaltakra, terjesszék elő esetleges észrevételeiket. Az iratokhoz csatolt térítvevény szerint az alperes 2024. január 22-én vette át a végzést. Az alperes 2024. február 16-án terjesztett elő módosított ellenkérelmet és beszámítás iránti igényt, mely előkészítő iratában a szakértői véleményre nem tett észrevételt. Az alperes ezt követően a tárgyalás berekesztéséig sem indítványozta a szakértőhöz további kérdés feltételét, nem kérdőjelezte meg a szakértői vélemény alaposságát, annak aggályosságát nem vetette fel, nem kérte a szakértői vélemény kiegészítését.

[83] A Pp. 373.§ (1) bekezdése szerint a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során – a (2) – (5) bekezdésben foglalt kivételekkel – a keresetet, a viszontkereset és a beszámítást (e szakaszban a továbbiakban együtt: kereset), illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A kereset-, illetve ellenkérelm

változtatást elutasító végzést a másodfokú bíróság legkésőbb az ítéletében vagy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyező végzésben indokolja. A (2) bekezdés szerint a fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból, az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására, vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna.

[84] Az alperes saját maga adta elő, hogy a szakértőnek további kérdések feltevését nem indítványozta, illetve a szakértői vélemény alaposságát nem kérdőjelezte meg, nem kérte a szakértői vélemény kiegészítését, a szakértő meghallgatását, ezért utóbb erre a tényre a fellebbezésben nem hivatkozhat, ugyanis nem bizonyította, hogy a fenti jogszabályi rendelkezésben foglalt feltételek fennállnak. A másodfokú bíróság ezért az alperes fellebbezésében foglalt ellenkérelem-változtatást elutasította.

Ápolási, gondozási többletköltség

[85] Az alperes a fellebbezésében sérelmezte, hogy a felperes házastársa részére járó ápolási díjat az elsőfokú bíróság nem vonta le a felperes részére járó ápolási többletköltségből.

[86] A Szocvtv. 40. §-a kimondja, hogy az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. A Szoc.tv. Nagy Kommentárja szerint az ápolási díj a gyermekek otthongondozási díjához hasonlóan azoknak a helyzetén kíván javítani, akik otthoni körülmények között ápolják, gondozzák tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos hozzátartozóikat. Mivel az ápolást végző személy a hozzátartozója ápolása miatt teljes munkaidőben főszabályként nem tud keresőtevékenységet folytatni, ezért az ellátást egyrészt a kieső munkajövedelmet kompenzálja, másrészt – legalábbis bizonyos összefüggésekben – magát az ápolási tevékenységet, mint munkát is elismeri. Ez jelzi, hogy az ápolási díj jogosultja nem az ápolott, hanem az ápolást végző személy, aki az ellátással összefüggésben egyrészt szolgálati időt szerez, másrészt ahhoz egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság is kötődik.

[87] A felperes felesége részére a Megyei Kormányhivatal helység3i Járási Hivatala 2022. július 7-én határozott meg emelt összegű ápolási díjat bruttó 65.110 forint összegben. A határozat indokolása szerint tanúl kérelme kapcsán helyszíni vizsgálat során megállapításra került felperes1 ápolott fokozott ápolási igénye, aki teljes ellátást igényel. A fentiek alapján a hatóság az Sztv. 43/A. §-a alapján határozott meg emelt összegű ápolási díjat. Egyúttal tájékoztatta tanúl-t hogy az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosítja. Az ápolási díjban részesülő személy, - ide nem értve a jogszabály alapján nyugdíjjarulék fizetésére nem kötelezett személyt – az ellátás után nyugdíjjarulék fizetésére kötelezett, melyet az ellátást megállapító szerv von le az ápolási díj összegéből. A nyugdíjjarulék mértéke 2022. évben 10 %.

[88] A fentiek alapján a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével, miszerint a felperes felesége részére jutott ápolási díj önálló jövedelem, amelyet a saját biztosítási jogviszonya alapján kap. Ezért azt nem kell levonni a felperes részére megítélt ápolási többletköltségből. Az elsőfokú bíróság az összegszerűséget pedig helytállóan állapította meg és azt az alperes nem is vitatta.

Közlekedés és kísérő többletköltség

[89] Az alperes a fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a felperes életviszonyai miként módosultak az alapeljárásban hozott ítéletben meghatározott 1.100 km vonatkozásában. Az alperes hivatkozott e körben, hogy az elsőfokú eljárásban vitatta a felperes utazási szokásait, továbbá hivatkozott arra, hogy a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy továbbra is 1.100 km-t tesz meg havonta.

[90] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a felperes terjesztett elő kereseti követelést a járadékok felemelése iránt, az alperes viszontkeresetet nem terjesztett elő. Figyelemmel arra, hogy az alapügyben a jogerős ítélet szerint a bíróság megállapította, hogy a felperes 1.100 km-t tesz meg havonta gépjárművel, így nem a felperesnek kellett bizonyítania, hogy ennél kevesebb kilométert tesz meg. Az alperesi jogelőd nem vitatta az 1.100 km futamteljesítményt, így az alperesnek kellett volna viszontkeresetet előterjeszteni arra vonatkozólag, hogy a felperes által teljesített futásteljesítmény ennél kevesebb. Az általa hivatkozott módosított ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a felperes felesége nem tud vezetni, így a felperesnek kell vezetnie, ezért nem fogadható el a havi 1.100 km futásteljesítmény. Az alperes a 12. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldalán annyi megjegyzést tett, hogy „a közlekedési többletköltség tekintetében arra kívánunk hivatkozni, hogy nem értékelhető az alperes terhére, hogy a felperes az édesanyját milyen mértékben támogatja azzal, hogy szállítja különböző vizsgálatokra, mert ez a balesettől függetlenül is kötelezettsége lenne”. Bizonyítási indítványként kérte a gépjármű km számlálójának hiteles igazolását.

[91] A felperes és a felesége egyező előadása szerint a felperes testvére időközben helység1re, édesanyja helység1re, előző házasságából született gyermekei pedig helység2ra, illetve helység3ra költöztek, akiket heti szinten látogat. Továbbá rendszeresen utazik város1-be saját, illetve édesanyja orvosi kezelése, felesége rokonainak meglátogatása céljából, valamint a bevásárlást, családi utazásokat is gépjárművel intézik. A felperes előadta, hogy továbbra is 1.100 km-t tesz meg havonta. A felperes házastársa úgy nyilatkozott, hogy a felperes rendszeresen használja a gépjárművet, hetente többször is átlagosan heti kétszer jár helység1re, illetve helység2ra a lányához és rendszeresen háziorvoshoz, illetve egészségügyi szakrendelésre járnak.

[92] A másodfokú bíróság hivatkozik a Kúria a követelésrész érvényesítése körében az anyagi jogerőhatás érvényesüléséről szóló 6/2022 Jogegységi határozatában foglaltakra, mely szerint a rendelkezési elvnek az alperes oldalán, a védekezés tekintetében is érvényesülnie kell. Az alperes maga dönti el, hogy az adott perben vele szemben támasztott – ilyenként közölt [régi Pp. 128. §; Pp. 180. § (1) bekezdés] – keresettel szemben védekezik-e,

ha igen, milyen tartalommal, alaki és/vagy érdemi ellenkérelemmel. Az alperes ezt a döntését, idetartozóan azt, hogy a Pp.-ben intézményesített anyagi jogi kifogás lehetőségével él-e, és előterjeszt-e a keresettel érvényesített joggal (a felperes jogállításával) szemben azt kioltó saját jogállítást [Pp. 7. § (1) bekezdés 1. pont, 199. § (2) bekezdés b) pont ba) alpont] – magától értetődően – nem egyedül a keresettel érvényesített jog figyelembevételével, hanem a vele közölt konkrét kereseti kérelem ismeretében és mérlegelésével hozza meg.

[93] A polgári perben alperesi pozícióból felhozható kifogás egyebekben az alperes védekezésének olyan lehetséges eszköze, amely létében és terjedelmében egyaránt a felperes adott perben előadott keresetéhez igazodik (a bíróság ítéletében megjelenő eredménye soha nem lehet több, mint az adott kereset elutasítása). A kifogás – perjogi természetének megfelelően – illeszkedik a keresethez és az adott per kereteihez, azon sem tárgyi, sem személyi értelemben nem mutat túl. A kereseti kérelem ilyen értelemben meghatározója egyben az alperesi védekezés hatókörének is: az alperesnek meghatározott kereseti kérelemmel szemben, adott perben előadott – vagy előadni elmulasztott – ellenkérelem perjogi következményei kizárólag az adott per keretei között vonhatók le.

[94] Az a követelmény, hogy az ítélt dolog joghatása csak érdemi vizsgálat eredményeként hozott döntéshez kapcsolódjon, az alperes védekezésére is vonatkozik: az alperes az újabb perben mindazzal védekezhet, amivel a korábbi perben nem védekezett, de azzal már nem, amit a bíróság a korábbi perben elbírált.

[95] A kifejtettekből az következik, hogy az utóbb indított perben nemcsak a még el nem bírált követelés, hanem annak az érdemben el nem bírált anyagi jogi feltételei is vizsgálhatók. Minden esetben egyedileg kell meghatározni a korábbi ítélet indokolása alapján, hogy a bíróság a kereset és a védekezés tartalma alapján a keresettel érvényesített jog mely anyagi jogi feltételeit bírálta el ténylegesen.

[96] A fentiek alapján az alperesnek vagy új pert kellett volna indítania, vagy viszontkeresetet kellett volna előterjesztenie, arra hivatkozással, hogy a felperes körülményei megváltoztak. A jelen perben az irányadó jogszabályi rendelkezése szerint, nem védekezhet olyan kifogással, amelyet megelőzőleg jogerős ítélet elbírált. A jelen ügyben a jogerős ítélet tartalmazta, hogy a felperes havi 1.100 km-t tesz meg, így az alperes védekezésésként nem hivatkozhat arra, hogy ennél kevesebb a futamteljesítmény, így bizonyítási indítványt sem terjeszthet elő ennek vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság valóban nem indokolta meg a bizonyítási indítvány elutasítását, azonban a fenti jogszabályi rendelkezésekre tekintettel, a másodfokú bíróság álláspontja szerint, ez nem volt olyan súlyú eljárási szabálysértés, amely miatt az ítéletet hatályon kívül kellett volna helyezni.

Jövedelempótló járadék

[97] Az alperes ezen járadék követelésre tekintetében elsősorban az elévülésre hivatkozott, mivel ezen kereseti kérelem tárgyában nem született ítélet, hanem csak megállapodás, így elévülés megtörtént 2000. december 4. napján.

[98] A másodfokú bíróság ezen fellebbezési kérelem kapcsán a következőket értékelte.

[99] Az rMt.11. § (4) bekezdése alapján az igény érvényesítésére irányuló írásbeli felszólítás, az igénynek a bíróság előtti érvényesítése megegyezéssel történő módosítása, az egyezségkötés, valamint a kötelezett elismerése az elévülést megszakítja.

[100] A Kúria BH2012.171. számú eseti döntésében rögzítette, hogy a tartozásnak a kötelezett részéről való – az elévülés megszakadását eredményező – elismerése nem azonos a tartozás elismeréssel. A kölcsön visszafizetésének megkezdése a tartozás elismerésének minősül, amely az elévülést megszakítja.

[101] A Ptk. Kommentárja rögzíti, hogy a tartozás elismerésével az elévülés a nyilatkozat hatályosulásának napján szakad meg és egyben kezdődik újra. A tartozásnak a kötelezett által történő elismerését a bírói gyakorlat nem szűkíti le a szó terminus technicus értelmében vett „tartozáselismerés”-re. Legfelsőbb Bíróság kifejezetten kimondta, hogy a tartozásnak a kötelezett részére való – elévülés megszakadását eredményező – elismerése nem azonos a tartozás elismeréssel. A kölcsön visszafizetésének megkezdése a tartozás elismerésének minősül, amely az elévülést megszakítja. A tartozásnak a kötelezett által történő elismerését jelentheti pl. a részletfizetés, a kamattartozás fizetése és hasonló.

[102] A másodfokú bíróság álláspontja szerint, a jelen eljárásban az alperes a ráutaló magatartásával – jövedelempótló járadék megfizetése – elismerte a felperes igényét, így minden további emeléssel megszakította az elévülést.

[103] A másodfokú bíróság hivatkozik a Kúria Mfv.10.125/2023/4. számú határozatára, mely a következőket rögzítette: „Nem vitás, hogy a felperes igényének jogalapját az alperes, illetve jogelődje elismerte, a felperesnek kártérítési határozattal 1.250 forint vagyoni járadékot állapított meg és folyósított. Az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki jelen perben, hogy a felperes járadék felemelésre iránti igénye nem évült el, figyelemmel arra, hogy annak alapját képező értékvesztésből fakadó veszteséget folyamatosan elszenvedti. Az alperes a mai napig ezeken a jogcímeken a felperes részére teljesít, pert nem indított a járadék megszüntetése, leszállítása iránt. A felperes tehát a járadék felemelését igényelhette.”. A fentiek alapján a felperes igénye nem évült el, figyelemmel arra, hogy az alperes folyamatosan fizette a baleset bekövetkezését követően a jövedelempótló járadékot, azt a mai napig is fizeti.

[104] Megalapozatlan az alperesnek a hatáskör hiányára vonatkozó hivatkozása is, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes igénye érvényesíthető-e munkaügyi bíróság előtt. A Pp. 508. §-a tartalmazza a munkaügyi perek fogalmát, melynek (1) bekezdés a) pontja szerint, a munkaügyi peren e fejezet alkalmazásában a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján létesített munkavégzési jogviszonyból származó pereket kell érteni. A jelen per munkaviszonyból származik, mivel a felperes munkaviszony kapcsán szenvedett balesetet, így nyilvánvalóan a jövedelempótló kártérítési járadék emelése iránti per is munkaügyi per.

[105] Az alperes hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes csak az inflációra alapozta az igényét és az irányadó bírói gyakorlat szerint ezen hivatkozás nem elegendő.

[106] A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a felperes nemcsak kizárólag az inflációra alapozta a kereseti igényét. A felperes a 2023. március 14-én kelt keresetváltoztatásában kifejezetten hivatkozott arra, hogy az infláció mértékére, az ár- és értékviszonyok változására figyelemmel, a korábban előterjesztett járadékigény a reparációra nem lehet alkalmas. A járadék összegét a felperes álláspontja szerint minimálisan az infláció mértékével kell emelni a teljes kártérítés alapján, azaz a felperes az ár- és értékviszonyok megváltozására is hivatkozott. A felperes pedig ezen előadását alátámasztotta a személyes meghallgatás során, részletesen nyilatkozott életkörülményeiről és a családi életéről, melyet az alperes nem vitatott.

[107] A felperes a 2023. március 14-én kelt keresetváltoztatásában részletesen leírta, hogy miként változtak meg az ár- és értékviszonyok, amely megalapozza a jövedelempótló járadék és az egyéb járadék iránti kereseti kérelmét.

[108] A másodfokú bíróság idézi a Kúria Mfv.10.524/2015/1. számú határozatában foglaltakat, mely szerint: "Az utóper az anyagi jogerőn aluli kivétel, amelynek célja a mindenkori életviszonyokhoz való igazodás, a járadék értékállóságának megőrzése érdekében. A kártérítési járadék tekintetében a fél utópert indíthat, vagy a Ptk. 6:530. §-a alapján a járadék megváltoztatását kérheti. A járadék felemelésére irányuló igénynek kifejezetten lehet az az alapja, hogy annak megállapításakor irányadó értékviszonyok a jogerős ítélet meghozatala óta lényegesen a keresetben megjelölt mértékben emelkednek, ezen belül, ha a járadék megállapításakor irányadó jövedelem összege az igényérvényesítés idejére megnő. Az utóperben a bíróság kizárólag annak vizsgálatára szorítkozhat, hogy a járadék meghatározásánál figyelembe vett körülmények, ezen belül az ár- és értékviszonyok, illetve a jövedelmek lényegesen megváltoztak-e.

[109] A felperes a kártérítési járadék felemelése iránti követelését nem kizárólag az inflációra alapította, hanem az időközben bekövetkező ár- és értékviszonyok változására, amely miatt a járadék összege nem volt alkalmas az általa elszenvedett károsodás kompenzálására. A felperes tehát helytállóan hivatkozott arra, hogy a járadék felemelésére irányuló igénynek lényeges körülményváltozásként lehet az alapja az, hogy az annak megállapításakor értékviszonyok a jogerős ítélet meghozatala óta lényegesen megemelkedtek (Kúria Fpk.VI.31.163/2001/3.).

[110] A vagyoni kártérítési járadék megállapításakor figyelembe vett körülmények (házkörüli karbantartási, mezőgazdasági munkák ellenértéke és munkaviszonyon kívül napszámos munkából elmaradt jövedelem) jelenlegi fennállását a járadék leszállítása vagy megszüntetése iránti viszontkereset hiányában a járadék felemelése iránti perben az alperes nem vitathatta. A járadékfizetési kötelezettség jogalapja már nem volt vizsgálható, csak a megállapításakor körülményekben bekövetkezett változás mibenléte és mértéke."

[111] Az alperes a fellebbezésében előadta, hogy összességében elmondható, hogy az ítélet, és a Törvényszék által lefolytatott bizonyítási eljárás és az elévült jövedelempótló járadékelem összecszerúsége tekintetében igen kimunkált, a felperessel összehasonlítható helyzetben lévő munkavállalói kör azonosítása és az általuk elérhető jövedelem mértékének meghatározása teljeskörű. Figyelemmel arra, hogy az alperes az összecszerúséget érdemben nem vitatta, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet e körben is helybenhagyta. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az alperes nem indított keresetet a járadék leszállítása iránt, ezért neki kellett volna bizonyítania azt, hogy a felperes már nem jogosult a megemelt összegű járadékra. Az alperes azonban tényállítást nem tett, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a Pp. 373. §-ában meghatározott feltételek nem állnak fenn, így a fellebbezése alaptalan.

Záró rész

[112] Az alperes a fellebbezési eljárásban 100 %-ban pervesztes lett így a másodfokú bíróság a Pp. 83.§-a alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ 2a pont és 5. pontja alapján kötelezte másodfokú perköltség megfizetésére.

[113] A másodfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46.§-a alapján kötelezte az alperest fellebbezési illeték megfizetésére.

[114] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 365.§-a zárja ki.

Budapest, 2025. március 4.

dr. Vajas Sándor s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró